

Fremtidens rekreative netværk

Dansk Cykelturisme indspil til forhandlingerne om Grøn Mobilitet

Dato: 24. marts 2021

Baggrund

I 2017 opgjorde VisitDenmark antallet af cykelturister i Danmark til 1,7 mio. En cykelturist er en turist, der har cykling som afgørende eller vigtigt motiv for at besøge Danmark. Cykelturisterne lagde i alt 9,6 mio. overnatninger. 40 pct. var danskere, 40 pct. tyskere, og de resterende kom primært fra Holland, Sverige og Norge.

2020 blev pga. Covid-19 pandemien et ganske anderledes år for især international turisme. Til gengæld opdagede eller genopdagede vi vores eget land som feriedestination og rigtig mange søgte ud i naturen på cykel. Det bekræftes af de tællerapperater, vi har stående ude på nogle udvalgte nationale cykelruter. De talte i 2020 20 pct. flere cyklister end året før.

Interessant er det, at der skulle en pandemi til, før flere af os opdagede den rekreative cykeltur eller ligefrem cykelferien som en mulighed. For mulighederne har sådan set eksisteret i mange år. Men måske har de ikke været interessante eller gode nok i konkurrencen med udlandet? Eller også har vi bare ikke følt os inviteret?

Det er derfor glædeligt, at der med Sommerpakken 2020 blev udmøntet 20 mio. kr. til at skabe bedre vilkår for cykelturisme i Danmark. Projektet, der er forankret hos Dansk Kyst- og Naturturisme, har som ambition at lægge grundstenen til et nyt rekreativt cykelnetværk i Danmark. Projektet suppleres af et pilotprojekt, der er forankret i Dansk Cykelturisme, og som i efteråret blev støttet af Friluftsrådet med 5 mio. kr. I pilotprojektet skal fremtidens rekreative netværk testes i en række udvalgte kommuner.

Det er en god start, men der er behov for en langt større indsats, hvis potentialet for cykelturisme og rekreativ cykling skal forløses, og cyklen i det hele taget bidrage til den grønne omstilling.

Vores anbefalinger

Vi har tre anbefalinger til forhandlingerne om grøn mobilitet:

➤ Investér i aktivering af rekreativ infrastruktur

Langt størstedelen af Danmarks officielle cykelrutenet har mere end 20 år på bagen. Det bærer det præg af. Trafiksikkerheden er ikke altid tilgodeset, skiltene er forvitrede, og flere ruter er ikke længere sammenhængende.

Men den største udfordring ligger faktisk i, at mange af ruterne ikke længere er relevante. Vi cykler nemlig i dag på en anden måde end vi gjorde, da rutenettet blev skabt.

For 30 år siden cyklede de fleste cykelturister fra a til b. I dag cykler mindst 4 ud af 5 rundture. Ud og hjem på samme dag. De skal tilbage til campingpladsen, feriehuset eller hotellet.

Samtidigt er cykling som rekreativ aktivitet blevet kickstartet under Covid-19 pandemien. Det momentum skal vi holde fast i. Vi har opdaget eller genopdaget cykelturen. Og lige som de fleste af cykelturisterne, skal vi også hjem til udgangspunktet for turen igen.

På den baggrund har vi igangsat etableringen af fremtidens rekreative netværk. Netværket er inspireret af det hollandske knudepunktsnetværk, der har været kraftigt medvirkende til, at hollænderne cykler tre gange så mange rekreative kilometer end danskerne.

Vi forventer, at den komplette etablering vil koste i omegnen af 100 mio. kr. Pengene skal gå til afmærkning, oprydning af gamle ruter, analog og digital formidling samt organisering. Heraf er 25 mio. kr. allerede bevilliget til ovennævnte projekter.

Kan der etableres en statslig pulje på minimum 35 mio. kr., forventer vi, at kommunerne er villige til at bidrage med et tilsvarende beløb. Mange kommuner har vist stor interesse for det nye netværk, og det er vort klare indtryk, at investeringer i rekreativ infrastruktur til gavn for både borgere og gæster ligger højt på agendaen.

Det er vores klare forventning, at et nyt rekreativt netværk ikke alene vil have gavnlige konsekvenser for cykelturismen og den rekreative cykling, men også for hverdagscyklingen, der særligt uden for de større byer er under voldsomt pres. Vi ved nemlig fra flere undersøgelser, at hverdagscyklister også søger mod rekreative strækninger på vej til skole eller job.

Læs mere på www.knudepunkter.nu

➤ **Investér i mere cykelvenlig infrastruktur**

Fremtidens rekreative netværk skal i udgangspunktet anvende den (cykel-)infrastruktur, vi som samfund har etableret over en lang årrække – dvs. primært stier og mindre veje.

Men der er også behov for, at vi opgrader og gentænker vores infrastruktur. Den er mange steder i landet – og særligt på landet – ikke på niveau med særligt Holland, men heller ikke Tyskland, hvad angår tryghed og komfort.

Det har store negative konsekvenser for både hverdags- og fritidscyklingen i landdistrikterne, som generelt er faldende. Vi har brug for langt flere cykelvenlige veje.

Det kan være nye cykelstier, men det kan også være omdannelse/nedklassificering af eksisterende veje. En kendt mulighed er 2-1 veje. Vi har selv udviklet kampagnekonceptet Rekreative Veje som landdistrikternes pendant til byens cykelgader.

Vi bakker derfor op om de indspil, som bl.a. Dansk Industri og Dansk Erhverv er kommet med, hvor de opfordrer til markante investeringer i cykelfremme frem mod 2030.

Vi opfordrer dog til, at den rekreative cykling medtænkes. Det er en oplagt mulighed for at sikre langt bedre forrentning af cykelinfrastrukturen de steder, hvor hverdagscyklingen er mere begrænset end i og omkring de større byer.

Og så opfordrer vi til, at der ikke kun tænkes i nye cykelstier, men også i cykelfremme på de veje, der allerede findes. Det er nemlig smart og bæredygtigt – og potentialet er enormt, hvis vi er klar til at acceptere, at bilerne ikke altid skal have førsteretten på vores veje. Eller hvis vi opgraderer stier gennem skove og naturområder, så de i højere grad bliver cykelvenlige.

➤ **Styrk organiseringen**

Etableringen af et nyt netværk og opgradering af infrastruktur er svaret på mange års misvedligehold og manglende fokus på området. Fokus er ved at komme tilbage, men der mangler en stærk national forankring og organisering, som både de offentlige myndigheder og de private aktører kan læne sig op ad. Et netværk er aldrig stærkere end dets organisering.

Vi glæder os over, at Vejdirektoratet har taget initiativ til etablering af et Cykelråd. Vi ser dog fortsat et stort behov for at styrke organiseringen og den løbende koordinering.

Holland og Schweiz har de måske to bedste rekreative netværk i verden – og den stærkeste organisering på området. I Schweiz koordinerer og kommunikerer organisationen SwitzerlandMobility et omfattende rekreativt netværk, som ikke kun rummer cykelruter. Organisationen har været officielt anerkendt siden 1998 og var i begyndelsen 100 pct. offentligt finansieret. I dag fylder den offentlige finansiering 40 pct. af deres indtægter. Organisationen har ca. 15 ansatte.

I Holland er organisationen Fietsplatform koordinations-, videns- og formidlingscenter for rekreativ cykling og cykelturisme. Organisationen har eksisteret siden 1987. 1/3 af deres finansiering kommer fra det hollandske transportministerium. Organisationen har 7 ansatte.

Vi foreslår konkret, at der i Danmark afsættes midler til at etablere et videns-, koordinations- og formidlingscenter for cykelturisme i Danmark. Centret kunne have til opgave at:

- Styrke samarbejdet mellem stat, destinationer, kommuner, organisationer og private aktører
- Udvikle en national cykelturismestrategi
- Koordinere udrulningen af fremtidens rekreative netværk (og efter dets etablering videreudviklingen og koordinationen af det)
- Sikre at infrastrukturen bedst muligt kan anvendes til hverdag, i fritiden og på ferien
- Formidle cykelmuligheder til både borgere og turister og samarbejde med VisitDenmark om markedsføring
- Monitorere udviklingen og indsamle viden inden for cykelturisme og rekreativ cykling
- Stå for kompetenceudvikling af medarbejdere inden for området
- Koordinere med andre friluftaktiviteter såsom vandring m.m.

Vi mener selvfølgelig, at dette center naturligt bør bygge videre på den organisering, der siden 2014 har eksisteret i regi af Foreningen Dansk Cykelturisme. Her bakker kommuner, destinationer og organisationer som VisitDenmark, Dansk Kyst- og Naturturisme og Cyklistforbundet samt private aktører allerede op via medlemskab.

Det er vores vurdering, at et sådant center kan drives for 2-3 mio. kr. årligt. Vi foreslår derfor, at der afsættes 10-15 mio. kr. over en 5-årig periode til etablering og drift af et videns-, koordinations- og formidlingscenter for rekreativ cykling og cykelturisme.

Det vil være en gunstig "forsikring", der kan være med til at sikre, at de langt større investeringer særligt i infrastruktur, der forventeligt vil ske inden for området over de næste mange år, får den højest mulige forrentning.

Med venlig hilsen

Jesper Pørksen (direktør) og Peter Ole Sørensen (formand)